De richtlijn verzekeringsdistributie vanuit het oogpunt van de interne markt

mr. Annamária Vágási

9 februari 2018

ACIS-Symposium

Universiteit van Amsterdam
Amsterdam Centre for Insurance Studies

AVvim

Programma

- Inleiding
- Interne markt en gelijk spelveld
- Harmonisatie van nationale voorschriften en het gelijk speelveld
- Toezicht op grensoverschrijdende activiteiten
- Harmonisatie van aan distributeurs resp. hun werknemers gestelde eisen
- Regels van algemeen belang
- Conclusies

Inleiding

Belang onderwerp:

- **Verschillende invalshoeken**
- **Perspectief distributeur, wetgever, toezichthouder, onderzoeker**

Interne markt en gelijk speelveld

- **Art. 3 lid 3 VEU: opdracht aan de Unie om een interne markt tot stand te brengen.**
- **Art. 26 lid 2 VWEU - omschrijving interne markt:**

  ‘de interne markt omvat een ruimte zonder binnengrenzen waarin het vrij verkeer van goederen, personen, diensten en kapitaal is gewaarborgd.’
- **Gelijk speelveld is een voorwaarde voor de goede werking van de interne markt.**
- **Gelijk speelveld = dezelfde toegangseisen en verplichtingen voor marktpartijen die dezelfde activiteiten uitoefenen binnen de Unie.**
- **Harmonisatie wettelijk kader draagt bij aan een gelijk speelveld.**
- **Relevantie interne markt en gelijk speelveld voor marktpartijen en consumenten.**

Harmonisatie van nationale voorschriften en het gelijk speelveld

Belangrijkste doelstelling van de richtlijn (zie overweging 2):

Harmonisatie van nationale voorschriften inzake verzekerings- en herverzekeringsdistributie.

Keuze voor minimumharmonisatie + lidstaatopties.

Wordt hiermee de belangrijkste doelstelling van de richtlijn bereikt?

Gelijk speelveld tussen de marktpartijen die via verschillende distributiekanalen de consumenten bereiken; om die reden toepassingsgebied richtlijn uitgebreid.

Waar blijft de aandacht voor i) het gelijk speelveld binnen de interne markt en ii) hetzelfde beschermingsniveau consumenten onafhankelijk van hun woonplaats binnen de Unie?

Toezicht op grensoverschrijdende activiteiten

Grensoverschrijdende distributie van verzekeringen is wenselijk onder de voorwaarden van kwalitatief hoogwaardige dienstverlening en consumentenbescherming.

Uitgangspunt richtlijn: toezicht gebaseerd op het home country control principe, aangevuld met interventiemogelijkheden van de lidstaat van ontvangst.

Belang effectief toezicht. Dit wordt gewaarborgd door samenwerking tussen toezichthouders lidstaat van herkomst en lidstaat van ontvangst.

Biedt de richtlijn hiervoor de nodige formele basis?

Welke maatregelen zijn mogelijk tegen 'lidstaatshoppen'?

Is er sprake van i) gelijke behandeling in en ii) doeltreffende convergentie van sancties binnen de Unie?

Toepassen van het evenredigheidsbeginsel bij afwijkende nationale regels en standaarden.

Harmonisatie van aan distributeurs resp. hun werknemers gestelde eisen

Heldere en eenduidige regels inzake betrouwbaarheid, beroepskennis en vakbekwaamheid zijn van groot belang voor een gelijk speelveld op de interne markt.

De richtlijn bevat de volgende materiële eisen ten aanzien van de betrouwbaarheid van de natuurlijke personen werkzaam bij een distributeur:

- ***Blanco strafblad***
- ***Geen faillietverklaring***

Het door de richtlijn gestelde basisvereiste biedt alle ruimte voor de lidstaten om eigen eisen en procedures te bepalen.

Wat is het effect van dergelijke nationale bepalingen op het gelijk speelveld? En hoe verhouden deze zich met de belangrijkste doelstelling van de richtlijn?

Regels van algemeen belang

In de richtlijn wordt de versnippering van de interne verzekeringsmarkt onderkend.

De verplichting om de regels van algemeen belang te publiceren is een van de maatregelen voor het stimuleren van grensoverschrijdend handel.

Een nationale maatregel mag de uitoefening van het vestigingsrecht of het recht van vrije dienstverrichting belemmeren of beperken indien hij aan de volgende voorwaarden voldoet:

- **behoort tot een niet-geharmoniseerd gebied;**
- **streeft een doelstelling van algemeen belang na;**
- **is niet-discriminerend;**
- **is objectief noodzakelijk;**
- **staat in verhouding tot het nagestreefde doel;**
- **het algemeen belang is niet reeds gewaarborgd door de regels waaraan de dienstverrichter is onderworpen in zijn lidstaat van herkomst.**

Kan het beoogde effect (versnippering interne markt) met deze maatregel worden bereikt?

Conclusies

Gekozen methode van implementatie van de richtlijn aangevuld met lidstaatopties staat haaks op de belangrijkste doelstelling van de richtlijn.

De richtlijn lijkt alleen een gelijk speelveld tussen de verschillende distributiekanalen te beogen.

De richtlijn mist een belangrijke kans: het leveren van een bijdrage aan de harmonisatie van het wettelijk kader tussen de lidstaten en een betere werking van de interne markt.

Samenwerking en goede informatie-uitwisseling tussen de lidstaten kan nog wel voor de nodige convergentie zorgen.

Belangrijke rol voor de Europese Commissie en EIOPA: signaleren van excessen en bieden van handvatten voor convergentie.

Vragen?

annamaria.vagasi@avvim.nl